Súd:	Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka:	2C/284/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8514206130
Dátum vydania rozhodnutia:	04. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Danka Majdáková
ECLI:	ECLI:SK:OSSL:2015:8514206130.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa samosudkyňou Mgr. Dankou Majdkovou v právnej veci žalobcov: 1./ O. B., nar. X.X.XXXX, bytom S. U. XXX, občan SR 2./ V. B., nar. X.XX.XXXX, bytom S. U. č. XXX, občianka SR, právne zastúpení: JUDr. Marián Geleneky, advokát AK so sídlom Garbiarska 20, 064 01 Stará Ľubovňa, proti žalovanému: M. D., nar. XX.X.XXXX, bytom U. č. XX, právne zastúpený: JUDr. Andrej Pataky, advokát AK so sídlom Hlavné námestie č. 2, 060 01 Kežmarok, za účastí vedľajšieho účastníka: KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insureance Group, so sídlom Štefánikova 17, 811 05 Bratislava, IČO: 31 595 545, právne zastúpený: JUDr. Felix Neupauer, advokát, Advokátska kancelária FELIX NEUPAUER & PARTNERS, so sídlom Dvořakovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava, IČO 37 928 422 v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 10 000 eur do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni v 2. rade sumu 8 000 eur do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

III. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a.

IV. O trovách konania súd rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobcovia žalobou doručenou súdu dňa 13.12.2012, žiadali aby súd zaviazal žalovaných (v 1. rade W. M. a v 2. rade M. D.) k náhrade majetkovej škody v sume 4 965,- eur s prísl., ak náhrade nemajetkovej ujmy v sume 35 000 eur pre každého zo žalobcov a k náhrade trov konania.
Žalobu odôvodnili tým, že dňa 27.12.2010 žalovaný M. D. sa plne nevenoval vedeniu svojho vozidla a nesledoval dostatočne situáciu v cestnej premávke, pretože počas zrýchľovania s uvedeným motorovým vozidlom nereagoval na pohyb ich mal.
.syna Z., ktorý sa spúšťal v sede na sánkarských bobách z vedľajšej cesty vedúcej z ľavej strany kolmo na cestu po ktorej prichádzalo vozidlo. Vošiel do križovatky a prešiel sánkarskými bobami až ku krajnej krajnici vozovky v smere jazdy vodidla žalovaného v dôsledku čoho tento pravou prednou časťou nárazníka uvedeného vozidla zrazil. V dôsledku toho nárazu ich mal. syna odhodilo na vozovku vpravo a čiastočne pred vozidlo a tam bol ešte prejdený uvedeným vozidlom v dôsledku čoho utrpel devastačné poranenia nezlučiteľné so životom, ktorým na mieste podľahol. Za tento skutok bol M. D. uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Tr. zák.
S poukazom na ustanovenia § 427 ods. 1, 2, § 428, § 429, § 430, § 11, § 13 ods. 1,2,3 Obč. zák. návrh na priznanie nemajetkovej ujmy odôvodnili tým, že nebohý mal. syn žil v usporiadanej rodine spolu s rodičmi, starými rodičmi ako aj dvoma mladšími súrodencami, išlo o usporiadané a harmonické

vzťahy medzi príbuznými, existovalo medzi nimi silné sociálne, morálne a najmä citové putá v rámci ich súkromného a rodinného života. Z nečakanej smrti nebohého prežívali žalobcovia, ale aj starí rodičia a súrodenci nielen pocity úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku, ale aj stratili možnosť viesť s ním ďalší spoločný život a sú od jeho smrti ochudobnení o sféru prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov, o stratu lásky a radosti s ním prežívaných. Žiaľ a smútok žalobcov nad stratou milovaného a prvorodeného syna nie je možné žiadnymi slovami vyjadriť. Ich zármutok bol o to väčší, že ten, ktorý smrť ich syna zavinil sa im nikdy neprišiel ospravedlniť, povedať pár slov na ich útechu neprejavil ani účasť ani sústrasť. Ich utrpenie je o to väčšie, že k nešťastiu došlo blízko domu, v ktorom Z. až do jeho predčasnej smrti vychovávali. Ich život sa zmenil, už žiadny deň nebude taký, aký bol pred jeho smrťou, s jeho smrťou sa nedokážu nikdy zmieriť ani vyrovnať. Predmetným protiprávnym konaním na strane vodiča osobného motorového vozidla došlo k nenávratnej deštrukcii rodinných medziľudských väzieb tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov, ako aj ostatných rodinných príslušníkov, a tým aj k intenzívnemu zásahu do ich osobnostných práv a práva na súkromie a rodinný život. Ich právo na ochranu osobnosti bolo porušené protiprávnym zásahom, ktorého následky nie je možné úplne odstrániť len morálnou satisfakciou, pretože žiadna forma morálneho zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 Obč. zák. by nepostačovala na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma na ich osobnostiach. Vzniknutá trauma je z ich života prakticky neodstrániteľná. Navrhovaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch je hmotnou satisfakciou, ktorá je zároveň prejavom slušnosti a spravodlivosti, avšak nemôže úplne odčiniť dopad tragickej udalosti, ktorá bola v dôsledku protiprávneho konania na strane vodiča motorového vozidla, ktorá zanechala v ich živote trvalé následky.

Uznesením č.k. 6C/371/2013-52 zo dňa 22.4.2013 súd zastavil konanie proti žalovanému v 1. rade W. M. a pripustil do konania vstup ďalšieho účastníka na strane žalovaných a to spoločnosť AUTROCENTRUM AAA AUTO, a.s., ktorý v konaní vystupoval ako žalovaný v 1. rade. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 18.5.2013.

Na výzvu žalovaného podaním doručeným súdu dňa 13.6.2013 do konania ako vedľajší účastník na podporu žalovaného vstúpila spoločnosť KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group.

Uznesením č.k. 6C/371/2012-127 zo dňa 8.10.2014 súd zastavil konanie proti žalovanému v 1. rade spoločnosti AUTROCENTRUM AAA AUTO, a.s., zastavil konanie v časti zaplatenia .istiny 4 965,55 eur s prísl. a v časti 9 % ročného úroku z omeškania zo sumy 35 000 eur od 28.12.2010 do zaplatenia pre oboch žalobcov, rozhodol o trovách konania medzi žalobcami a žalovaným v 1. rade a vyslovil, že v prevyšujúcej časti nárok žalobcov vylučuje na samostatné konanie.
Nové konanie je vedené pod sp. zn. 2C/284/2014, jeho predmetom je nárok žalobcov na priznanie nemajetkovej ujmy od žalovaného M. D. v sume 35 000 eur pre každého zo žalobcov.

Súd uznesením poučil účastníkov o ich procesných právach, žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi vystupujúcemu na podporu žalovaného doručil žalobu s prílohami spolu s výzvou aby sa k nej vyjadrili.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k žalobe okrem iného uviedol, že žalobcom sa priamo na pojednávaní ospravedlnil, učinil tak so značným časovým odstupom na radu vyšetrovateľa, aby sa do skončenia sporu nestretával so žalobcami a nedochádzalo k vyostreniu emócií. Súčasne priznal, že je neodškriepiteľným faktom, že následok spôsobený jeho protiprávnym konaním je značný a dotkol sa žalobcov veľmi silným spôsobom, čo aj sami opisujú. Vzniknutý následok je nereparovateľný a zásah do osobnostných sfér žalobcov je aj podľa žalovaného veľmi citeľný. Žalovaný bol za jeho protiprávne konanie riadne odsúdený v trestnom konaní, čo v neposlednom rade prispieva k satisfakčnému významu trestu. Žalovaný ďalej poukázal na okolnosti protiprávneho konania, na spoluvinu poškodeného. Na závery znaleckého posudku, resp. doplnku znaleckého posudku vedeného v trestnom spise. Na porušenie príslušných zákonných ustanovení upravujúcich pravidlá cestnej premávky na strane nebohého poškodeného ako aj na ďalšiu právne významnú okolnosť, že mal. poškodený sa pohyboval na cestnej komunikácií bez dozoru rodičov, resp. dospelých osôb zabezpečujúcich náležitý dozor. Ďalej poukázal na skutočnosť, že náhrada nemajetkovej ujmy nie je náhradou za život, slúži len na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy, na doterajšiu rozhodovaciu prax súdov, z ktorej vyplýva, že žalobou požadovaná suma nemajetkovej ujmy je nadhodnotená a v žiadnom prípade nemôže byť považovaná za „prejav slušnosti a spravodlivosti“.

Vedľajší účastník v písomnom vyjadrení uviedol, že pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch z titulu poistného vzťahu medzi žalovaným a vedľajším účastníkom s poukazom na rad rozhodnutí - rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 168/2009 z 20.4.2011 z odôvodnenia ktorého vyplýva, že práva a povinnosti vyplývajúce z ust. § 13 Obč. zák sa viažu výhradne na určitú osobu. Pri neoprávnenom zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby vzniká osobná väzba medzi oprávnenou osobou na jednej strane a povinnou osobou na druhej strane. Povinnosť poskytnúť zadosťučinenie podľa § 13 Obč. zák. je teda subjektívne spätá s tým, kto sa zásahu do týchto práv iného dopustil. Jedná sa preto o výlučne osobnú povinnosť tohto subjektu, ktorá neprechádza na ďalšiu osobu. V konaní o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do osobnostných práv je v zmysle § 11 a nasl. Obč. zák. nositeľom hmotnoprávnej povinnosti ten subjekt, ktorý neoprávnený zásah do osobnostných práv spôsobil. Poisťovňa je len účastníkom poistného vzťahu zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Ak žiadnym spôsobom nezasiahla do osobnostných práv poškodeného nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v konaní podľa § 13 ods. 2 Obč. zák.
.

Na pojednávaní právny zástupca žalobcov na podanej žalobe trval, poukázal na skutočnosť, že sám žalovaný svoju zodpovednosť nepopiera, k výške náhrady poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Prešov sp. zn. 17C/122/2011 v obdobnej vecí. K postoju vedľajšieho účastníka poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ z 24.10.2013 číslo C-22/2012 a rozhodnutie Krajského súdu Prešov sp. zn. 6Co/127/2010 z 28.10.2013.

Žalobca v 1. rade na pojednávaní uviedol, že sa nedá opísať pocit straty, keď prišiel o prvorodeného syna, môže to pochopiť len človek, ktorý to prežil. Na zmiernenie bolesti nebol nútený vyhľadať odbornú pomoc, prekonával a prekonáva to spolu s manželkou.
V čase dopravnej nehody on bol v práci, manželka bola doma s mladším synom. K výške uplatnenej nemajetkovej ujmy, uviedol, že na takúto sumu si cení svojho syna.

Žalobkyňa v 2. rade na pojednávaní podobne ako žalobca v 1. rade uviedla, že pocit nad stratou syna sa nedá opísať, je to najväčšia strata, ktorú ako matka mohla zažiť, túto stratu doposiaľ neprekonala a ani ju neprekoná do konca života. Odbornú pomoc nevyhľadala, stratu syna prekonáva spolu s manželom. Ďalej uviedla, že v čase dopravnej nehody pri synovi nebola, osobne nikoho nepoverila dohľadom. Logickým spôsobom uplatnenú výšku uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy vysvetliť nevedela. Zdôraznila, že žalovaný sa za skutok neospravedlnil.

Právny zástupca žalovaného so žalobou nesúhlasil, žiadal ju zamietnuť, prípadne zaviazať vedľajšieho účastníka nakoľko nemajetkovú ujma je krytá povinným zmluvným poistením, pričom poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Košice sp. zn. 11Co/12/2009. Ďalej uviedol, že výška nemajetkovej ujmy sa javí neprimerane vysoká vzhľadom na okolnosti za ktorých k zásahu do osobnostných práv žalobcov došlo. Poukázal na rozhodnutie odvolacieho súdu v trestnej veci, ktorý poukázal na spoluzavinenie poškodeného, na skutočnosť, že žalovaný sa dopustil nedbanlivostného skutku, bol potrestaný, bolo mu odňaté vodičské oprávnenie a zrážke s poškodeným nemohol zabrániť.

Žalovaný so žalobou nesúhlasil, potvrdil, že v súvislosti s dopravnou nehodou pri ktorej zomrel syn žalobcov bol odsúdený. Poukázal na okolnosti za ktorých k nehode došlo na skutočnosť, že išiel 31 km rýchlosťou, že nemal vypité a bol prísne potrestaný. Priznal, že žalobcom sa neospravedlnil, dôvod uviesť nevedel.

Právny zástupca vedľajšieho účastníka, poukázal na procesné postavenie vedľajšieho účastníka. Ďalej poukázal na rozdielnu súdnu prax v prípade nemajetkovej ujmy, kedy niektoré súdy za použitia eurokonfortného výkladu otázku nemajetkovej ujmy vykladajú tak, že táto podlieha krytiu z povinného zmluvného poistenia iné, že nie. Opakovane poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/168/2009, ktorý konštatoval, že nárok na nemajetkovú ujmu nie je krytý z povinného zmluvného poistenia.
K výške nemajetkovej ujmy poukázal na spoluzavinenie poškodeného, ktorý významnou mierou prispel k dopravnej nehode a navrhol ak súd prizná nemajetkovú ujmu aby ju priznal v podstatne nižšej sume.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámením sa s obsahom pripojeného trestného spisu Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 7T/140/2012 ako aj

.s obsahom predložených listinných dôkazov, ktoré tvoria obsah spisu na základe toho ustálil tento skutkový stav:

Dňa 27.12.2010 okolo 13 hod. došlo k dopravnej nehode motorového vozidla, ktoré riadil žalovaný, pri ktorej zomrel syn žalobcom mal. Z..
Žalovaný za tento skutok bol rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 7 T/140/2012 zo dňa 5.10.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov sp. zn. 7 To 40/2012 zo dňa 19.9.2013 uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Tr. Zák. Za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní jedného roka s podmienečným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu dva a pol roka. Súčasne mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov na dobu 18 mesiacov.
Z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu Prešov vyplýva, že krajský súd prihliadol v danom prípade na spoluzavinenie zo strany poškodeného, ktorý vošiel do vozovky bez toho, aby sa presvedčil, či tak môže urobiť bez nebezpečenstva. Jazdu obžalovaného pritom nebolo možné hodnotiť ako arogantnú, bezohľadnú, nešlo o vyslovene hazardérstvo, ale skôr dôsledok jeho nesústredenosti, čo vo svojom súhrne znamená, že v osobe obžalovaného nejde o notorického porušovateľa dopravných ale ani iných právnych predpisov, a preto prognózu jeho nápravy je nutné hodnotiť ako priaznivú.

Pred dopravnou nehodou nebohý mal. syn žalobcov žil v usporiadanej rodine spolu s rodičmi, starými rodičmi ako aj dvoma mladšími súrodencami, išlo o usporiadané a harmonické vzťahy medzi príbuznými, existovalo medzi nimi silné sociálne, morálne a najmä citové puto v rámci ich súkromného a rodinného života.
Z nečakanej smrti nebohého prežívali žalobcovia, ale aj ostatní členovia rodiny nielen pocity úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku, ale aj stratili možnosť viesť s ním ďalší spoločný život a sú od jeho smrti ochudobnení o sféru prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov, o stratu lásky a radosti s ním prežívaných. Ich utrpenie je o to väčšie, že k nešťastiu došlo blízko domu, v ktorom Z. až do jeho predčasnej smrti vychovávali.

V čase dopravnej nehody bolo motorové vozidlo poistené u vedľajšieho účastníka.

Na základe takto ustáleného skutkového stavu súd právne uzatvára:

Podľa § 11 Obč. zák. fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Obč. zák. fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.
Podľa § 13 ods. 2 Obč. zák. pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej umy v peniazoch.
.

Podľa § 13 ods. 3 Obč. zák. výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej umy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 15 Obč. zák. po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jeho osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom.

Podľa § 135 ods. 1 O.s.p. súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis je v rozpore s ústavou, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorá je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitných predpisov, a kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti a o zápise základného imania, súd však nie je viazaný rozhodnutím v blokovom konaní.

Ústava Slovenskej republiky v článku 19 zaručuje každému právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena. Každý má podľa tohto ustanovenia právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.
Občiansky zákonní v ustanovení § 11 priznáva každej fyzickej osobe právo na ochranu osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Vzhľadom na to, že ide o výsostne osobnostné stránky patriace každej fyzickej osobe, jedná sa o osobnostné práva. Špecifickosť osobnostných práv spočíva v ich osobitnom objekte, na ktorý sa upínajú, resp. ktorý je ich nositeľom, t.j. na človeka. Predmetom ochrany je osobnosť fyzickej osoby v jej celistvosti. Čiastkové osobnostné práva sú preto chránené len v rámci celkovej ochrany osobnosti.
Zákon nepodáva výpočet konkrétnych foriem zásahov, ktorých môžu byť dotknuté jej osobnostné práva.

Generálna klauzula ochrany osobnosti, obsiahnutá v ust. § 11 Občianskeho zákonníka, bola prispôsobená Listine základných práv a slobôd zákonom č. 509/1991Zb., účinným od 1.1.1992. Účinnosťou tohto zákona bola pod ochranu osobnosti zahrnutá aj ochrana súkromia, ktorá zahŕňa právo na nerušený osobný život, duševný pokoj, nedotknuteľnosť života jednotlivca v kruhu jeho najbližších. Jednou z hodnôt osobnosti každej fyzickej osoby ako celku, ktorej rešpektovanie musí občianske právo voči subjektom v rovnakom postavení zabezpečovať, je právo na súkromie.
Obsah práva na súkromie je nutné určovať so zreteľom na ústavné predpisy a ustanovenia medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, uvedených v čl. 154c ods. 1 Ústavy SR, v ktorých má pozitívna zákonná úprava práva občana na súkromie, svoj prirodzenoprávny zdroj.

Súčasťou práva na súkromie je právo na rodinný život. Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny, založenej na silných citových väzbách. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy, vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na
.súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život, môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni napĺňať jeho citové potreby, t. j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou.

Neoprávneným zásahom do súkromného a rodinného života je podľa súčasnej judikatúry súdov, spôsobenie úmrtia blízkeho člena rodiny.

Na uplatnenie práva na ochranu osobnosti je aktívne legitimovaná vždy tá fyzická osoba, voči osobnosti ktorej neoprávnený zásah smeroval a ktorej mohol ujmu spôsobiť. Osobnostné práva patria iba konkrétnej fyzickej osobe a trvajú počas jej života. Nie sú predmetom dedenia. Podľa § 15 po smrti občana právo na ochranu jeho osobnosti patrí manželovi a deťom, ak ich niet, jeho rodičom. Ide o osobitné právo v zákone taxatívne uvedených osôb, ktoré sa neviaže na dedenie.

Ustanovenie § 13 obsahuje významné prostriedky ochrany osobnostných práv. Ich použitie nie je viazané na podmienku zavinenia pôvodcu zásahu, pretože ide o objektívnu zodpovednosť.
Všeobecnou podmienkou uplatnenia ochrany podľa tohto ustanovenia je, že ide o závažnejší zásah do psychickej a morálnej integrity osobností, ktorý je objektívne spôsobilý fyzickej osobe privodiť ujmu na jednotlivých stránkach osobnosti. Súdna prax rozlišuje 3 prostriedky ochrany osobnostných práv:
1/ návrh na upustenie od neoprávnených zásahov (negatórna žaloba)
2/ návrh na odstránenie následkov už uskutočnených zásahov (reštitučná žaloba)
3/ návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia (satisfakčná žaloba).
Uvedené špeciálne prostriedky súdnej ochrany osobnostných práv sa podľa jednotlivých okolností konkrétneho prípadu môžu uplatniť samostatne alebo kumulatívne (ak si to vyžaduje ich účel).

Žalobcovia podali satisfakčnú žalobu, ktorej obsahom je dosiahnutie primeranej satisfakcie a to buď morálnej alebo finančnej, v podobe náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Výšku peňažného zadosťučinenia súd určuje na základe voľnej úvahy, ktorá však nemôže byť svojvôľou. Zákon ustanovuje súdu povinnosť prihliadnuť pritom na dve hľadiská, a to tak na závažnosť vzniknutej

ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo a to ako na strane žalobcov, tak na strane žalovaného. Určenie výšky peňažnej satisfakcie má byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkami spravodlivosti, pričom slovenský právny poriadok nepozná minimálnu ani maximálnu hranicu výšky finančného zadosťučinenia. Spôsob odstránenia následkov zásahu do osobnostných práv bude rozdielny podľa povahy veci, najmä podľa druhu zásahu do práva na ochranu osobnosti a podľa okolností, za ktorých k zásahu došlo. Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Obč. zák. musí mať súd preukázané, že sú tu okolnosti
.preukazujúce, že v konkrétnom prípade nestačí zadosťučinenie podľa ustanovenia § 13 ods. 1 Obč. zák. a to najmä z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcom vzhľadom na postavenie žalobcov v rodine a spoločnosti.

Na základe uvedeného súd právne uzatvára:

Ochrana osobnosti, tak ako je koncipovaná v ustanoveniach § 11 - 16 Obč. zák. je určitým rozvedením všeobecnej úpravy zakotvenej v Listine základných práv a slobôd. Úprava ochrany súkromia vrátane rodinného práva vychádza zo zásady, že do súkromného života osoby sa nesmie neoprávnene zasahovať a nesmie sa súkromnému životu spôsobiť žiadna ujma. Funkciou práva na súkromie je zabezpečiť pre fyzickú osobu nerušenie súkromnej sféry, v ktorej by mohla všestranne rozvíjať svoju osobnosť.

Smrť maloletého syna žalobcov nečakane a tragicky zasiahla do ich života, ako aj celej rodiny, nenávratne pretrhla doterajšie silné citové vzťahy a ochudobnila žalobcov o citový vzťah k dieťaťu. Spôsobila im stratu lásky a radosti z prežívania s ich nebohým synom. Jednou z najdôležitejších funkcií rodiny je výchovná funkcia, ktorá smrťou dieťa zanikla, čím zanikli žalobcom ako rodičom aj rodičovské práva a povinnosti vo vzťahu k nebohému Z..

Súd je v občianskom súdnom konaní viazaný vždy rozhodnutím o to, že bol spáchaný trestný čin (§ 135 O.s.p.), ale musí vychádzať aj z iných rozhodnutí vynesených v trestnom konaní a dbať na to, aby sa s nim nedostal do rozporu.

Žalovaný bol právoplatným trestným rozsudkom uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Tr. Zák. syna žalobcov, keď ako vodič spôsobil dopravnú nehodu.
V trestnej veci vedenej Okresným súdom v Starej Ľubovni sp. zn. 7T 140/2012 vyplynulo, že žalovaný v čase dopravnej nehody nebol pod vplyvom alkoholu, neporušil predpisy ohľadne premávky na pozemných komunikáciach, dodržal predpisy EÚ, no plne sa nevenoval vedeniu svojho vozidla a nesledoval dostatočne situáciu v cestnej premávke, keď nereagoval na pohyb mal. syna žalobcov, ktorý sa spúšťal v sede na sánkarských boboch z vedľajšej cesty, čím z nedbanlivosti spôsobil jeho smrť.

Právoplatným odsúdeným žalovaného bola preukázaná zodpovednosť žalovaného za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti žalobcov , a to do práva na ich súkromný a rodinný život, ktorý bol smrťou ich syna ako najbližšieho príbuzného natrvalo narušený. Ide pritom o objektívnu zodpovednosť, ktorá je zodpovednosťou bez ohľadu na zavinenie.

Súd tak mal preukázané, že zo strany žalovaného tento zásah bol protiprávny, teda neoprávnený a z hľadiska zodpovednosti nebolo významné či tento zásah bol spôsobený zavinenie, nezavinene, vedome, alebo nevedome, keďže ide o objektívnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv. Na skutočnosť, že neoprávnený zásah bol spôsobený z nedbanlivosti a že aj poškodený porušil svoju právnu povinnosť, prihliadol súd pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v súlade s § 13 ods. 3 Obč. zák. ako na okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva.
.

Je nespochybniteľné, že došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov v tej najhoršej možnej intenzite, keď zásah nie je možné odčiniť len ospravedlnením či prinavrátením do pôvodného stavu. Je nesporné, že rodine žalobcov vznikla nereparovateľná ujma - strata ich prvorodeného syna. Závažným spôsobom bolo dotknuté právo žalobcov na ich súkromný a rodinný život, vzhľadom na charakter zásahu je vylúčené domáhať sa morálneho zadosťučinenia v zmysle § 13 ods. 1 Obč. zák. a teda je dôvodné domáhať sa zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (materiálnej satisfakcie) je vždy v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu - existencia závažnej ujmy. Pričom treba vychádzať aj z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom či inom prostredí fyzickej osoby.

Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je síce predmetom voľnej úvahy súdu, nie však jeho nepreskúmateľnou ľubovôľou. Súd musí vždy vychádzať zo zisteného skutkového stavu a na základe neho založiť svoje rozhodnutie.

Samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Ako už bolo vyššie konštatované pri určení výšky primeraného zadosťučinenia súd musí ex offo vychádzať z dvoch kritériu, ktorými sú závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv došlo.

Smrťou mal. syna bola žalobcom ako rodičom spôsobená trvalá a neodstrániteľná ujma. Nebohý syn žalobcov žil so svojimi rodičmi a súrodencami v usporiadanej rodine, kde existovali harmonické vzťahy medzi členmi rodiny a silné sociálne, morálne a citové väzby. V rámci rodinného života tvorili fungujúcu rodinu s vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami. Stratou syna utreli žalobcovia neodčiniteľnú ujmu a priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch možno chápať ako primeraný prostriedok ochrany proti neoprávnemu zásahu do ich práv na súkromie a rodinný život. V dôsledku nečakanej, tragickej smrti syna žalobcov došlo nenávratne k pretrhnutiu silných citových väzieb a k ich ochudobneniu o citový vzťah k dieťaťu.

Súd nespochybňuje, že aj žalovanému sa po nehode zmenil život neželateľným spôsobom. Napriek jeho odsúdeniu a vykonaniu uloženého trestu, po celý zvyšok života bude niesť svoje bremeno. Faktom však zostáva, že nehodu spôsobil z nedbanlivosti, keď sa plne nevenoval vedeniu svojho vozidla a nesledoval dostatočne situáciu v cestnej premávke bez toho, aby komukoľvek spôsobil ujmu na zdraví, živote či na majetku.

Vzhľadom na vyššie uvedené, súd dospel k záveru, že v rodine žalobcov došlo k nenapraviteľnej ujme, ktorú možno len zmierniť priznaním peňažnej satisfakcie za túto ujmu. Zároveň je však potrebné poukázať na následky prežívania žalobcov zo straty syna, ale aj na okolnosti za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcov došlo.
.

Po vykonanom dokazovaní súd zistil, že žalobcovia sa za daných okolností so situáciou vyporiadali, keďže boli nútení žiť pre svoji mladších dvoch synov a zrejme oni boli ich hnacím motorom žiť ďalej. Za daných okolností sa žalobcovia so situáciou vyrovnali sami najlepším možným spôsobom, bez pomoci odborníkov z odboru psychológia či psychiatria, bez nutnosti dlhodobého užívania medikamentov, bez trvalého zhoršenia ich fyzického či psychického zdravia.

Priznanie nemajetkovej ujmy nie je reparáciou. Je nespochybniteľné, že žiadna priznaná suma nenahradí žalobcom ich syna, nemôže zmierniť následky vzniknutej nemajetkovej ujmy. Nakoľko priznanie nemajetkovej ujmy je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom žiaden právny predpis nestanovuje minimálnu ani maximálnu výšku finančného zadosťučinenia, ktoré by však mala byť primerané. Jeho zmyslom nie je byť finančnou zábezpekou, zdrojom obživy, ani náhradou príjmu a nemôže tiež viesť k neprimeranému obohateniu sa.
Satisfakcia má mať reparačné účinky pre poškodených, nie však likvidačné pre pôvodcu zásahu. Je potrebné uvedomiť si, že v prípade úmrtia žiadne zadosťučinenie, vrátane finančného, nemožno odčiniť skutočne vzniknutú ujmu, ale jeho zmyslom je iba túto ujmu zmierniť.

Žalobcami požadovaná sumu 35 000 eur pre každého zo žalobcov sa súdu javí ako neprimerane vysoká. Za primerané zadosťučinenie súd vzhľadom na všetky vyššie rozvedené skutočnosti považuje pre žalobcu v 1. rade sumu 10 000 eur a pre žalobkyňu v 2.rade 8 000 eur.

Pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy vzal do úvahy okolnosti za ktorých došlo k nehode jednak na strane žalovaného ale aj na strane žalobcov a ich nebohého syna.

Na strane žalovaného súd vzal do úvahy skutočnosť, že išlo o nedbanlivostný trestný čin, že za jeho spáchanie bol žalovaný potrestaný, trest vykonal, ale priťažujúco súd zhodnotil skutočnosť, že za spáchanie skutku sa žalobcom neospravedlnil.

Na strane žalobcov súd vzal do úvahy predovšetkým spoluzavinenie nebohého syna žalobcov, čo konštatoval odvolací súd v trestnej veci žalovaného, t.j. v rozsudku 7 To 40/12, a to, že v danom prípade je spoluzavinenie poškodeného, ktorý vošiel do vozovky bez toho, aby sa presvedčil, či tak môže urobiť bez nebezpečenstva. Ako aj na skutočnosť, že žalobcovia ako rodičia maloletého Z. nechali bez náležitého dohľadu vo veku 8 rokov. Žalobcovia, hlavne žalobkyňa v 2. rade, keďže žalobca v 1. rade v čase dopravnej nehody bol v práci, podcenili možné hrozby, keď svoje dieťa nechali bez náležitého dohľadu kĺzať sa na svahu pri miestnej komunikácií, ako aj na skutočnosť, že žalobcovia majú ďalších dvoch synov, ktorí aj keď nenahradia stratu prvorodeného syna, im pomáhajú prekonať spomínanú ujmu.

Pri zohľadnení všetkých týchto skutočností súd ustálil výšku primeraného zadosťučinenia pre žalobcu v 1. rade, ktorý v čase dopravnej nehody bol v práci v sume 10 000 eur a pre žalobkyňu v 2. rade, ktorá bola doma s mladším synom a ktorá podcenila dohľad nad maloletým Z. na sumu 8 000 eur.
.

Súd má za, že takto určená výška satisfakcie je primeranou na zmiernenie ujmy, ktorá žalobcom smrťou ich syna vznikla a v prevyšujúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

K návrhu žalovaného aby súd návrh voči nemu zamietol a na prípadnú nemajetkovú ujmu zaviazal vedľajšieho účastníka súd poukazuje na zákonné ustanovenia O.s.p. (§ 93) upravujúce vedľajšie účastníctvo. Vedľajší účastník sa môže popri žalobcovi alebo žalovanom zúčastniť konania ak má právny záujem na jeho výsledku. V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba.
V prejednávanej veci vedľajší účastník vstúpil do konania na výzvu žalovaného, keďže v čase dopravnej nehody bolo motorové vozidlo povinne zmluvne poistené podľa zákona č. 381/2001 Z.z. vedľajším účastníkom, a teda je daný právny záujem vedľajšieho účastníka na výsledku konania.

Žalobcovia ako páni sporu (dominus litis) príslušnou žalobou určil okruh účastníkov, voči ktorým má súd poskytnúť ochranu ich práv a právom chráneným záujmom. K plneniu súd zaväzuje účastníka, v danom prípade žalovaného nie vedľajšieho účastníka vystupujúceho na jeho podporu.
Je vecou žalovaného a vedľajšieho účastníka vystupujúceho na jeho podporu ako sa s rozhodnutím súdu, ktorým bol žalovaný zaviazaný na peňažné plnenie vysporiadajú a ktorí z nich poskytne žalobcom plnenie.

S tvrdením vedľajšieho účastníka o tom, že náhrada nemajetkovej ujmy nie je krytá z povinného zmluvného poistenia sa súd nestotožňuje.
Otázka zodpovednosti vedľajšieho účastníka za vzniknutú nemajetkovú ujmu bola na rozdiel od rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/168/2009, už judikovaná aj Súdnym dvorom EÚ dvoma rozsudkami zo dňa 24.10.2013 rozsudkom vo veci Haasová C-22/12 a rozsudkom vo veci Drozdovs C-277/12. Týmito rozsudkami bola riešená prejudiciálna otázka položená Krajským súdom v Prešove, ktorá sa týka len náhrady nemajetkovej ujmy v súvislosti so zodpovednosťou za škodu spôsobenú motorovými vozidlami. Podľa týchto rozsudkov pod pojmom ujma na zdraví je potrebné rozumieť akúkoľvek ujmu, ak jej náhrada vyplýva na základe zodpovednosti poisteného za škodu z vnútroštátneho práva uplatniteľného v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnostnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú ako aj psychickú traumu. Súdny dvor dospel k záveru, že medzi škody, ktoré sa musia z povinného zmluvného poistenia nahradiť, patrí aj nemajetková ujma, ak možno náhradu tejto ujmy požadovať podľa vnútroštátneho práva. Keďže zodpovednosť žalovaného vyplýva z ustanovení §§ 11 a 13 Obč. zák., táto zodpovednosť vznikla na základe dopravnej nehody, potom platí, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Poisťovňa je povinná uhradiť nemajetkovú ujmu v peniazoch vo výške uvedenej v rozsudku súdu z povinného zmluvného poistenia vinníka nehody.
.

Rozhodnutie o trovách konania súd v zmysle § 150 ods. 3 O.s.p. ponechal na čas po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva
do 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti rozhodnutiu
ktorého smeruje.
V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3), t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, musí byť podpísané a datované, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.
Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že
a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ustanovenia § 205a ods. 1 O.s.p., skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak
a) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
b) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok
nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
c) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4,
d) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.
Ustanovenie § 205a ods. 1 O.s.p. sa nepoužije v konaniach podľa § 120 ods. 2 O.s.p.
Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.
Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z.
.o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.